

ISO 500'deki şirketlerin dönem kârı yüzde 137.2 arttı. Borçluluk oranı ise tarihi rekorla yüzde 70'e çıktı

Sanayinin kârı ve borcu patladı

Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu bir yandan kâr, bir yandan borçlanma rekoru kırdı. Dönem kârı 2021'de yüzde 137.2 artarak 219.4 milyar TL'ye yükselirken borçları ise aynı dönemde yüzde 71 artarak 1.5 trilyon TL oldu.

İstanbul Sanayi Odası (İSO), bu yıl 70'incisini hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2021" raporunu yayımladı. Rapora göre listede yer alan 500 kuruluşun (ISO 500) toplam üretimden satışları 2021'de bir önceki yıla göre yüzde 73 artarak 2 trilyon 28 milyar lira ulaştı. Bu kuruluşların dönem kârı yüzde 137.2 artışla 219 milyar 446 lira olurken faaliyet kârı yüzde 139.4 artışla 341 milyar 933 milyon lira oldu. Faaliyet kârındaki bu artışta TL'deki değer kaybı, enflasyondaki ve faiz oranlarındaki yükselişin etkili olduğunu söyleyen **İSO Başkanı Erdal Bahçivan**, "Ciddi bir finansman maliyetimiz var, kârın yüzde 61'i finansman giderine gidiyor" dedi.

Sürdürülebilirlik korkusu

ISO 500'deki şirketlerin toplam kaynakları içindeki borçların payı, tüm zamanların rekorunu kırarak yüzde 70 sınırını aştı. Son 10 yıldır artan borçlanmayı değerlendiren Bahçivan, "Sanayicinin kaynak yapısı

bozuldu. Ayrıca borçların içerisinde de mali borçların payı azalırken diğer borçların payı arttı. Yani sanayici artan işletme sermayesi ihtiyacının karşılanmasında ticari borçları daha fazla kullandı" dedi. Ticari borçlanma artınca kârların tekrar yatırıma dönmemesinin zorlaştığını söyleyen Bahçivan, "kârlılığın sürdürülebilir olup olmadığını, bu kârların mevcut borçlarla birlikte tekrar yatırıma dönüp dönmeyeceğini 2022 raporunda hep birlikte göreceğiz" diye konuştu.

Yabancı yatırımcı eriyor

ISO 500 raporunda dikkat çeken bir diğer ayrıntı ise yabancı yatırımcı kuruluş sayısındaki düşüş oldu. 2009 yılında bu kuruluşların sayısı 153 iken 2021'de 109'a geriledi. **Sanayinin** gelişimi için kalıcı ve kaliteli yabancı yatırımcının önemini vurgulayan Bahçivan, Türkiye'nin dünyaya uzak finansman maliyetleri sebebiyle yabancı yatırımcı çekemediğini söyledi. Bahçivan, "Bu durum arzu edilen sanayi büyümesini ve sanayi yatırımlarını uzaklaştırıyor. Bizim yeni ve farklı yatırımlara ihtiyacımız var. Kaliteli ve kalıcı yabancı sermayeyi Türkiye'ye çekmemiz lazım. Bunun için de Türkiye'nin finansman maliyeti noktasında kaliteli bir çizgi çizmesi gerekiyor" dedi.

SANAYİDE LİDER DEĞİŞMEDİ

Türkiye'nin en büyük sanayi şirketleri sıralamasında ilk 10'daki şirketlerin sıralamaları değişse de isimleri değişmedi. İlk ikide ise sıralama da değişmedi. Lider TÜPRAŞ'ı yine Ford izledi.

Şirket adı	Üretimden satış (Milyon TL)	Şirket adı	Üretimden satış (Milyon TL)
TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.	136.793	İçdaş Çelik Enerji Tersane ve Ulaşım Sanayi A.Ş.	25.762
Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.	67.305	Çolakoğlu Metalurji A.Ş.	25.489
Star Rafineri A.Ş.	55.187	Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	21.412
Toyota Otomotiv Sanayi Türkiye A.Ş.	46.152	Toşçelik Profil ve Sac Endüstrisi A.Ş.	20.571
İskenderun Demir ve Çelik A.Ş.	38.669	PETKİM Petrokimya Holding A.Ş.	19.494
-	-	Mercedes-Benz Türk A.Ş.	19.153
Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.	36.787	Aselsan Elektronik San. ve Tic. A.Ş.	18.136
Arçelik A.Ş.	35.788	Vestel Beyaz Eşya San. ve Tic. A.Ş.	17.393
Oyak-Renault Otomobil Fabrikaları A.Ş.	34.413	BSH Ev Aletleri San. ve Tic. A.Ş.	15.188
TOFAŞ Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.	26.566	Sasa Polyester Sanayi A.Ş.	15.147

(İsminin açıklanmasını istemiyor)

Devreden KDV sorunu

ISO 500'ün devreden KDV tutarını yüzde 91 artarak 23 milyar 624 milyon liraya gelirken Bahçivan, "Devreden KDV sorunu yıllardır var ancak bu yıl çok daha belirgin hale geldi. Sanayicinin giderek artan yatırım ve işletme sermayesi ihtiyacı varken devlete sıfır faiz ve sonsuz vade ile borç veriyoruz" dedi.

Ücretin payı yüzde 33

Üretimden satışların artmasındaki en büyük etkinin ihracattaki artış olduğunu söyleyen Bahçivan, 2021'de **ISO 500**'ün ihracatının yüzde 33.9 artışla 58.8 milyar dolar olduğunu belirtti. Bunun yanı sıra kâr eden kuruluş sayısı 423'ten 405'e düştü. Çalışan sayısı da yüzde 5.6 artışla 757 bin 24 kişi oldu. Aynı yılda ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 33 oldu.